

Sygn. akt **IC 589/18**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2018 r.

Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim w Wydziale I Cywilnym, w składzie:

Przewodniczący SSR Mariusz Kubiczek

Protokolant st. sekr. sądowy Karolina Bieniek

po rozpoznaniu w dniu 3 września 2018 roku w Tomaszowie Maz.

przy udziale -----

na rozprawie

sprawy z powództwa- D. M., J. S.

przeciwko- Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W.,

o zapłatę

orzeka:

1/ zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda D. M. kwotę **7.000,00 zł** (siedem tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 18 lipca 2017 roku do dnia zapłaty,

2/ oddala powództwo w pozostałym zakresie,

3/ koszty postępowania znosi wzajemnie pomiędzy stronami,

4/ zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki J. S. kwotę **4.000,00 zł** (cztery tysiące złotych) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 18 lipca 2017 roku do dnia zapłaty,

5/ oddala powództwo w pozostałym zakresie,

6/ koszty postępowania znosi wzajemnie pomiędzy stronami,

7/ odstępuje od obciążenia stron zwrotem kosztów sądowych na rzecz Skarbu Państwa /Sądu Rejonowego/.

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 19 marca 2018r. powodowie; D. M. oraz J. S., zastąpieni przez adwokata, domagali się zasądzenia od Towarzystwa (...) SA. z siedzibą w W. kwot; 42.800,00 złotych na rzecz D. M., 10.000,00 złotych na rzecz J. S. tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 lipca 2017 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego. Powodowie wywodzili podstawę do dochodzenia roszczenia z przepisów art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. /k- 3 do k-10/.

Pozwany – Towarzystwo (...) SA. z siedzibą w W., zastąpiony przez radcę prawnego, nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie zwrotu kosztów procesu /k- 51 do k- 56 odpowiedź na pozew/. Pozwany zakwestionował wysokość roszczeń powodów, a w odniesieniu do J. S. również zasadę, podnosząc że roszczenie

powoda D. M. zostało zaspokojone w procesie likwidacji szkody i powód ten otrzymał 7.200,00 złotych tytułem zadośćuczynienia /k- 52/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 21 października 2005 roku na drodze publicznej T. M.- K. M. S. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w ten sposób że kierując samochodem osobowym marki V. (...) nie zachował szczególnej ostrożności i bezpiecznego odstępu podczas manewru wyprzedzania poruszającego się prawidłowo przy prawej krawędzi jedni rowerzysty E. M., doprowadzając do najechania na jego tył, w wyniku czego rowerzysta E. M. poniósł śmierć na miejscu zdarzenia.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Tomaszowie Maz. z dnia 20 września 2006 roku, sprawca wypadku został prawomocnie skazany za przestępstwo określone w art. 177 § 2 k.k.

Pojazdy sprawcy wypadku posiadał obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym Towarzystwie.

/dowód; okoliczność bezsporna, ponadto wyrok z dnia 20 września 2006 roku k-90 w aktach II K 193)06 /.

E. M. mieszkał w miejscowości J., gdzie posiadał gospodarstwo rolne. Mieszkał z żoną. Razem z nimi mieszkał ich syn D. M., który po dwóch latach w związku małżeńskim rozwiódł się i wrócił na gospodarstwo do rodziców. Z małżonką mieszkał w T., ze związku tego urodziła się córka J. S.. Relacje byłej synowej z teściami były dobre i przywoziła ona córkę do dziadków na wakacje, podczas ferii, niekiedy w dni wolne od pracy i święta. Później J. S. odwiedzała dziadków sama. W dacie śmierci E. M. jego wnuczka liczyła 15 lat. Był to jej jedyny dziadek. Na pogrzebie dziadka była razem z e swoją matką. Obecnie mieszka w K., a grób dziadka znajduje się w odległym o kilka kilometrów C.. Również syn E. D. miał z ojcem dobre kontakty.

J. S. związana była z dziadkiem więzią emocjonalną. Śmierć dziadka spowodowała u niej łagodną reakcję żałoby. Podobne uwagi odnieść należy do D. M. – syna E. M..

/dowód: zeznania świadka M. Z. k- 71 (00;18;50 do 00;36;00)k-127, opinia biegłego psychiatry J. B. k-79 do k-84, przesłuchanie powodów k-93 odwrót/.

Powodowie, zastąpieni przez firmę prawniczą, występowali z żądaniem zapłaty zadośćuczynienia pismem z dnia 5 i 20 kwietnia 2017 roku. Pismem z dnia 17 lipca 2017 roku pozwany przyznał powodowi D. M. zadośćuczynienie w wysokości po 7.200,00 złotych, zaś J. S. świadczenia odmówił.

/ dowód; okoliczność bezsporna, ponadto pisma- zgłoszenie szkody do pozwanego k-26 do k- 29, pismo pozwanego k-36 do k- 37/.

Sąd zważył, co następuje :

Powództwo zasługuje na jego częściowe uwzględnienie.

Stan faktyczny jest w zasadzie niesporny. Ustalenia faktyczne poczynione zostały przez Sąd w oparciu o okoliczności faktyczne przytoczone w pozwie, a nie zakwestionowane przez stronę pozwaną. Pozwany nie kwestionował okoliczności zdarzenia z dnia 21 października 2005 roku , osoby sprawcy, który posiadał ważne ubezpieczenie w zakładzie ubezpieczeń - strona pozwana. Przedmiotem zastrzeżeń jest wysokość żądanego roszczenia, fakt wypłaty zadośćuczynienia przez pozwanego oraz kilkunastoletni okres dzielący szkodowe zdarzenie od daty wystąpienia z żądaniem.

Więź rodzinna, emocjonalna łącząca powodów z ich zmarłym tragicznie ojcem i dziadkiem była przedmiotem dowodzenia za pośrednictwem m.in. zeznań świadka, przesłuchania stron. Z zeznań świadka wynika, że więź tą można oceniać na płaszczyźnie - w miarę możliwości- aktywnej realizacji /odwiedzanie się, wspólne spędzanie

dni świątecznych i uroczystości rodzinnych, pomoc w pracach w gospodarstwie/. Przeprowadzone postępowanie dowodowe potwierdziło istnienie więzi emocjonalnej syna i wnuczki ze zmarłym tragicznie E. M. /również na datę przedmiotowego zdarzenia/.

Zeznania świadka oraz dowód z przesłuchanie powodów stanowią spójną i logiczną całość, nie są pozbawione spontaniczności wypowiedzi. Z tych też względów Sąd nie znalazł podstaw do odmówienia dania im wiary.

Dowód z opinii biegłego psychiatry potwierdza istnienie więzi rodzinnej. Ocena stopnia tej więzi, jego nasilenia i wyjątkowości czy szczególności należy do Sądu w oparciu o ocenę materiału dowodowego, zasady logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego.

Strona powodowa wskazała za podstawę zgłoszonego roszczenia przepis art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c.

W granicach odpowiedzialności sprawcy wypadku, w następstwie którego nastąpił zgon E. M., odpowiada pozwany – Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W.. Odpowiedzialność pozwanego znajduje oparcie w przepisach art. 436 § 2 k.c. w związku z art. 435 § 1 k.c. i w umowie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody związane z ruchem tych pojazdów, łączącej pozwanego z ubezpieczonym właścicielem samochodu osobowego V. (...) - w oparciu o przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych / Dz. U. nr 124, poz. 152 ze zmianami/.

Zgodnie zaś z art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz zostaje zawarta umowa ubezpieczenia.

Odpowiedzi na pytanie – czy najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę w sytuacji, gdy śmierć poszkodowanego nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 roku- odpowiedział Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2011 roku , III CZP 32/11 / opublikowanej OSN 2012 rok, zeszyt nr 1, poz. 10/ udzielając odpowiedzi twierdzącej.

W uzasadnieniu powołanej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, że krzywdą wyrządzoną zmarłemu jest utrata życia, dla osób mu bliskich zaś jest to naruszenie dobra osobistego poprzez zerwanie więzi emocjonalnej, szczególnie bliskiej w relacjach rodzinnych. Również więc osoba dochodząca ochrony na podstawie art. 448 k.c. może być poszkodowana bezpośrednio i dochodzić naprawienia własnej krzywdy, doznanej poprzez naruszenie jej własnego dobra osobistego.

Osoba dochodząca roszczenia na podstawie art. 448 k.c. powinna wykazać istnienie tego rodzaju więzi /osoby związanej emocjonalnie ze zmarłym w ramach więzi rodzinnej, której zerwanie powoduje ból, cierpienie i rodzi poczucie krzywdy/, stanowiącej jej dobro osobiste podlegające ochronie.

Rozstrzygnięcie kontrowersji związanych ze stosowaniem w okresie przejściowym / tj. do czasu nowelizacji przepisu art. 446 poprzez dodanie § 4 k.c./ wiązało się z próbą zdefiniowania dobra osobistego, podlegającego ochronie i naruszonego przez sprawcę śmierci osoby bliskiej. W najnowszej judykaturze odstąpiono od ujmowania krzywdy jako cierpienia z powodu utraty osoby bliskiej na rzecz koncepcji odrębnego dobra osobistego, w postaci szczególnej emocjonalnej więzi rodzinnej pomiędzy osobami najbliższymi, podlegającego ochronie na podstawie art. 23 i 24 k.c. oraz art. 448 k.c. Obecnie jednolicie ukształtowane i utrwalone w judykaturze Sądu Najwyższego jest stanowisko, wedle którego spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dobra osobistego członków rodziny zmarłego w postaci szczególnej więzi rodzinnej i przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c., jeżeli śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 roku /poruszają; uchwały z dnia 22 października 2010 roku, (...) 76)10, OSNC-ZD 2011, zeszyt B, poz. 42, z dnia 13 lipca 2011 roku, III CZP 32)11, OSNC 2012, zeszyt 1, poz. 10, wyroki z dnia 14 stycznia 2010r, IV CSK 307)09, OSNC-ZD 2010, zeszyt C, poz. 91, z dnia 25 maja 2011r, II CSK 537)10 – niepubl., z dnia 10 listopada 2010 r, II CSK 248)10, OSNC – ZD 2011, zeszyt B, poz. 44, z dnia 11 maja 2011 r, I CSK 621)10- niepubl., z dnia 15 marca 2012 r, I CSK 314)11- niepubl./.

Zgodnie ze stanowiskiem wypracowanym w judykaturze Sądu Najwyższego, odpowiedzialność ubezpieczonego obejmowała także oparte na podstawie art. 448 k.c. zadośćuczynienie za krzywdę z tytułu naruszenia dóbr osobistych członków rodziny zmarłego. Należy podkreślić, że wszystkie wymienione orzeczenia zapadły w sprawach, w których roszczenia były skierowane przeciwko ubezpieczycielom, a Sąd Najwyższy nie wyraził żadnych wątpliwości co do tego, iż zakres ich odpowiedzialności odpowiada zakresowi odpowiedzialności ubezpieczonych.

W ocenie Sądu powodowie wykazali /poprzez dowód z zeznań świadka oraz przesłuchania stron – strony powodowej/ zaistnienie wskazanych powyżej przesłanek /więzi rodzinnej oraz faktu jej naruszenia/, uzasadniających uwzględnienie roszczenia.

Powodowie wykazali istnienie między nimi a ojcem i dziadkiem więzi emocjonalnej wynikającej z więzi rodzinnej oraz że zerwanie tej więzi spowodowało u niej ból i cierpienie i poczucie krzywdy. Okoliczność – w przypadku D. M.-wspólnego spędzania czasu podczas niedziel, świąt i uroczystości rodzinnych oraz w dni powszednie, a w przypadku J. S. odwiedzin dziadków w wakacje, ferie i inne dni wolne od pracy - świadczy właśnie o istnieniu więzi rodzinnej.

Uznał zatem Sąd, że przyznanie powodowi D. M. zadośćuczynienia w kwocie 7.000,00 złotych nie będzie ani nadmiernie wygórowane, ani rażąco wysokie, przy uwzględnieniu wypłaconej już z tego tytułu kwoty 7.200,00 złotych.

W pozostałej części powództwo zostało oddalone.

Zasądzona kwota uwzględnia rodzaj naruszonego dobra osobistego w postaci zerwania więzi pomiędzy synem a ojcem.

Odsetki od zasądzonej kwoty przyjął Sąd od daty 18 lipca 2017 roku /zgodnie z żądaniem pozwu/– przyjmując za podstawę przepis art. 817 § 1 k.c.

Na rzecz powódki J. S. przyznał Sąd zadośćuczynienie w wysokości 4.000,00 złotych, uznając iż nie będą to kwoty ani nadmiernie wygórowane, ani rażąco wysoka. Powódce tej nie została przyznana jakakolwiek kwota zadośćuczynienia.

Zasądzona kwota uwzględnia rodzaj naruszonego dobra osobistego w postaci zerwania więzi pomiędzy wnuczką a dziadkiem /wspólne spędzanie czasu podczas przerw w nauce, w dni wolne do pracy itp./.

W pozostałej części powództwo zostało oddalone.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. przyjmując zasadę wzajemnego ich zniesienia.

O kosztach sądowych orzeczono na podstawie przepisu art.113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych /Dz. U. nr 167, poz. 1389 z późniejszymi zmianami/ w związku z art. 100 k.p.c. Na koszty te składają się opłaty sądowe, od uiszczenia których powodowie zostali zwolnieni oraz wydatki związane z wydaniem opinii biegłego /625,46 złotych/. Pozwanego obciążono tymi opłatami w stosunku, w jakim żądanie uwzględniono / x 50%/.

O kosztach sądowych – w punkcie 7. sentencji wyroku orzeczono na podstawie przepisu art.113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych /Dz. U. nr 167, poz. 1389 z późniejszymi zmianami/.